

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN CICHOSZ

KGP-4101-01-01/2013

P/13/054

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*Tekst dokumentu ujednolicony po rozpatrzeniu zastrzeżeń - zgłoszonych do wystąpienia
pokontrolnego – przez Kolegium Najwyższej Izby Kontroli
(Uchwała Kolegium NIK Nr 1/2014 z dnia 15 stycznia 2014 r.)*

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/054 – Biopaliwa i biokomponenty w transporcie
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Justyna Mianowska-Bednarz, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 85043 z dnia 15.05.2013 r. 2. Jolanta Roter, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 85044 z dnia 15.05.2013 r. 3. Ryszard Lewiński, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 85045 z dnia 15.05.2013 r. 4. Dominika Manicka, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 85049 z dnia 16.05.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-8)
Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Gospodarki ¹ , Pl. Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Piechociński, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki od dnia 6 grudnia 2012 r. Wcześniej, w okresie od dnia 18 listopada 2007 r. do dnia 27 listopada 2012 r. Wiceprezesem Rady Ministrów, Ministrem Gospodarki był Waldemar Pawlak. (dowód: akta kontroli str. 3011)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działania Ministra Gospodarki w celu wspierania, rozwoju i wykorzystania biopaliw ciekłych oraz biokomponentów w transporcie w szczególności działania dotyczące koordynacji oraz realizacji niektórych zadań wynikających z *Wieloletniego programu promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014*³. Powyższa ocena dotyczy również działań Ministra podejmowanych w ramach funkcjonującego systemu kontroli i monitorowania legalności, ilości i jakości wprowadzanych do obrotu biopaliw ciekłych i biokomponentów⁴.

¹ Dalej: MG lub Ministerstwo.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej: *Program Wieloletni* lub *Program*.

⁴ Formułując ocenę ogólną NIK uwzględniła wyjaśnienia oraz dokumentację źródłową przekazaną w trybie *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm. – dalej: *ustawa o NIK*) w trakcie kontroli w MG przez wybrane podmioty zaangażowane w realizację *Programu Wieloletniego* oraz wskazanych w nim działań, a także wyniki równoległe prowadzonych kontroli w części z nich, tj. Ministerstwa Finansów (dalej: MF), Agencji Rynku Rolnego, Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: URE) i Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: UOKiK).

W badanym zakresie na sytuację w Polsce mają wpływ przede wszystkim uwarunkowania prawne Unii Europejskiej, które określają drogę rozwoju rynku biokomponentów⁵ i biopaliw ciekłych⁶ w transporcie. W związku z koniecznością wypełnienia przez Polskę celu w postaci udziału biokomponentów w rynku paliw⁷ transportowych w wysokości 5,75% w 2010 r. wynikającego z dyrektywy 2003/30/EC⁸ oraz 10% w 2020 r. wynikającego z ustaleń Rady Europejskiej, Minister Gospodarki opracował *Wieloletni program promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014*. Dokument który został przyjęty uchwałą nr 134/2007 Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2007 r.⁹, wprowadzał mechanizmy mające przyczynić się do stworzenia warunków dla opłacalności produkcji i stosowania biokomponentów i biopaliw ciekłych w transporcie w Polsce.

Zgodnie z *Programem* opisującym zadania administracji rządowej, minister właściwy do spraw gospodarki zobligowany został do koordynacji realizacji i aktualizacji *Programu* w zakresie następujących działań:

1. Wsparcie dla produkcji biokomponentów w zakresie systemu podatkowego i opłaty paliwowej,
2. Wsparcie dla upraw roślin energetycznych stanowiących surowiec do produkcji biokomponentów,
3. Wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wytwarzania biokomponentów i biopaliw ciekłych z funduszy unii europejskiej oraz krajowych środków publicznych,
4. Działania mające na celu zwiększenie popytu na biopaliwa ciekłe,
5. Działalność naukowo-badawcza w zakresie biopaliw ciekłych,
6. Działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie biopaliw ciekłych.

Minister Gospodarki był współodpowiedzialny za realizację działania 3 i 6.

Poza mechanizmami wsparcia rozwoju rynku biopaliw ciekłych w 2008 r. wprowadzono sankcjonowany wysokimi karami, obowiązek stosowania biokomponentów w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych¹⁰. Minister Gospodarki, na podstawie przepisów *ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*¹¹ i *ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*¹² odpowiada za kształtowanie systemu kontrolowania i monitorowania legalności, ilości i jakości wprowadzanych do obrotu biopaliw ciekłych i biokomponentów. Minister Gospodarki jest jednocześnie uczestnikiem tego systemu jako adresat zbiorczych raportów kwartalnych Prezesa

⁵ Biokomponenty - bioetanol, biometanol, ester, dimetyloeter, czysty olej roślinny oraz węglowodory syntetyczne (art. 2 ust.1 pkt 3 *ustawy o biopaliwach*).

⁶ Biopaliwa ciekłe: benzyny silnikowe zawierające powyżej 5,0% objętościowo biokomponentów lub powyżej 15,0% objętościowo eterów (etylo-tert-butyłowych i etylo-tert-amylowych), olej napędowy zawierający powyżej 7% objętościowo biokomponentów, ester, bioetanol, biometanol, dimetyloeter oraz czysty olej roślinny - stanowiące samoistne paliwa, biogaz - gaz pozyskany z biomasy, biowodór - wodór pozyskiwany z biomasy, biopaliwa syntetyczne - syntetyczne węglowodory lub mieszanki syntetycznych węglowodorów, wytwarzane z biomasy, stanowiące samoistne paliwa (art. 2 ust.1 pkt 11 *ustawy o biopaliwach*).

⁷ Paliwa ciekłe: benzyny silnikowe (zawierające do 5,0% objętościowo bioetanolu lub do 15,0% objętościowo eteru etylo-tert-butyłowego lub eteru etylo-tert-amylowego, o których mowa w *ustawie o biopaliwach*, stosowane w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem iskrowym) oraz olej napędowy zawierający do 7% objętościowo estrów metylowych kwasów tłuszczowych, o których mowa w *ustawie o biopaliwach* stosowany w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach, wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym.

⁸ Dyrektywa 2003/30/WE z dnia 8 maja 2003 roku, w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych (Dz.U. UE. L. z 2003 r., Nr 123, str. 42).

⁹ M.P. z 2007 r. Nr 53, poz. 607.

¹⁰ W ilości wynikającej z Narodowego Celu Wskaźnikowego.

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1164, dalej: *ustawa o biopaliwach*.

¹² Dz. U. Nr 169, poz. 1200 ze zm., dalej: *usmk*.

URE, m.in. na podstawie których sporządza i przekazuje Radzie Ministrów¹³ oraz Komisji Europejskiej¹⁴ raport dotyczący w szczególności wspierania użycia w transporcie biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych (art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach*)¹⁵.

Stwierdzone nieprawidłowości w działaniach Ministra Gospodarki dotyczyły:

1. Nieopracowania analizy zasadności utrzymania dotychczasowych instrumentów wsparcia o charakterze podatkowym w związku z zakończeniem funkcjonowania programu Pomoc państwa N 57/2008 – *Polska Pomoc operacyjna w zakresie biopaliw*¹⁶.
2. Wydania z opóźnieniem obwieszczeń w sprawie wartości opałowych oraz średnich cen biokomponentów i paliw ciekłych.
3. Opóźnień w przekazywaniu Radzie Ministrów, Komisji Europejskiej oraz ogłaszaniu w Monitorze Polskim raportów o których mowa w art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach*.
4. Braku transpozycji do polskiego porządku prawnego przepisów *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE*¹⁷ (w odniesieniu do biopaliw ciekłych i biokomponentów w transporcie).

Minister Gospodarki, pomimo obowiązku (wskazanego m.in. w planie prac rządu¹⁸), nie dokonał transpozycji przepisów *dyrektywy 2009/28/WE* w odniesieniu do biokomponentów i biopaliw ciekłych w transporcie¹⁹. Brak transpozycji przepisów (która powinna być dokonana do 5 grudnia 2010 r.) może zagrozić osiągnięciu celu w postaci 10% udziału energii odnawialnej w transporcie w 2020 r. oraz ograniczyć stosowanie mechanizmów promocji i rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych w Polsce. Zgodnie z postanowieniami *dyrektywy 2009/28/WE* tylko biokomponenty spełniające kryteria zrównoważonego rozwoju²⁰ mogą otrzymać wsparcie finansowe ze środków publicznych. Spełnienie przedmiotowych kryteriów dla biokomponentów będzie warunkiem zaliczenia ich do realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego²¹. W Polsce do 30 kwietnia 2011 r. funkcjonował program N 57/2008, w ramach którego wspierano produkcję biokomponentów i biopaliw ciekłych. KE wydała pozytywną decyzję o zgodności pomocy publicznej ze wspólnym rynkiem uwzględniając fakt, że Polska potwierdziła, iż pomoc będzie miała zastosowanie wyłącznie do biopaliw proekologicznych spełniających KZR określone w art. 17 *dyrektywy 2009/28/WE*. Jednak z uwagi na brak podstawy prawnej gwarantującej, że pomoc obejmowała jedynie paliwa spełniające KZR

¹³ Dalej również: RM.

¹⁴ Dalej również: KE.

¹⁵ Dalej również raport o którym mowa w art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach*.

¹⁶ Dalej: program N 57/2008.

¹⁷ Dz. U. UE. L. Nr 140, str. 16 ze zm. dalej: *dyrektywa 2009/28/WE*.

¹⁸ W okresie lipiec-grudzień 2010 r.

¹⁹ Szerzej patrz pkt 8.3. *Wystąpienia pokontrolnego*.

²⁰ Dotyczących m.in. źródła pochodzenia surowca do wytwarzania biokomponentów oraz uzyskania minimalnych, wymaganych poziomów redukcji emisji gazów cieplarnianych dla biokomponentów, dalej KZR.

²¹ Dalej: NCW. Minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie, liczony według wartości opałowej (art. 2 ust.1 pkt 24 *ustawy o biopaliwach*). W Polsce zgodnie z *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2007 r. w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008-2013* (Dz. U. Nr 110, poz. 757) NCW wynosi 6,20% na 2011 r., 6,65% na 2012 r. oraz 7,10% na 2013 r.

Polska może mieć trudności w wykazaniu, że spełniła warunek skorzystania z pomocy określonej programem N 57/2008²².

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Funkcjonowanie rozwiązań wspierających produkcję biokomponentów i biopaliw ciekłych w zakresie systemu podatkowego i opłaty paliwowej.

Opis stanu faktycznego

Preferencje w zakresie podatku akcyzowego oraz opłaty paliwowej zostały wprowadzone *ustawą z dnia 11 maja 2007 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz o zmianie innych ustaw*²³, natomiast preferencje związane z podatkiem dochodowym *ustawą z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych*²⁴. Producenci paliw i biopaliw ciekłych mogli skorzystać z systemu obniżonych stawek akcyzy dla paliw silnikowych (benzyn i olejów napędowych) z udziałem biokomponentów oraz dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwo przeznaczonych do napędu silników spalinowych²⁵. Ponadto podmioty te mogły skorzystać ze zwolnień z opłaty paliwowej²⁶ dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwa silnikowe wykorzystywane do napędu pojazdów w rozumieniu *ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym*²⁷. Wytwórcy biokomponentów mogli odliczyć od podatku kwotę stanowiącą 19% nadwyżki kosztów wytworzenia biokomponentów nad kosztami wytworzenia paliw ciekłych o takiej samej wartości opałowej, jednak nie więcej niż 19% nadwyżki wartości wytworzonych biokomponentów nad wartością wytworzonych paliw ciekłych, obliczonych według cen biokomponentów i paliw ciekłych, o takiej samej wartości opałowej²⁸.

Warunkiem stosowania wskazanych powyżej przepisów było uzyskanie pozytywnej decyzji KE o zgodności powyższego środka – Pomoc państwa N 57/2008 – Polska *Pomoc operacyjna w zakresie biopaliw ze wspólnym rynkiem*, którą KE wydała w dniu 18 września 2009 r.²⁹. Program N 57/2008 miał obowiązywać do 30 kwietnia 2011 r. KE przyjęła, że Polska potwierdziła zastosowanie pomocy wyłącznie do biopaliw spełniających KZR określone w art. 17 *dyrektywy 2009/28/WE*.

Obniżki stawek akcyzy dla paliw silnikowych (benzyn i olejów napędowych) z udziałem biokomponentów oraz dla biokomponentów stanowiących samoistne

²² Szerzej patrz pkt 1. *Wystąpienia pokontrolnego*.

²³ Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 666, art. 1 pkt 2) powyższej ustawy zmienił brzmienie art. 65 *ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym* (Dz. U. z 2006 r. Nr 169, poz. 1199), a art. 2 powyższej ustawy brzmienie *art. 37h ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571 ze zm. – aktualnie Dz. U. z 2012 r., poz. 931 ze zm.).

²⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 165, poz. 1169, art. 1 powyższej ustawy wprowadził art.19 a w *ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych* (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.).

²⁵ Art. 89 ust. 1 pkt 3,7 i 8 *ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym* (Dz. U. z 2011 r. Nr 108, poz. 626 ze zm.).

²⁶ Dla roku 2011 opłata paliwowa wynosiła 95,19 zł/ 100 litrów dla benzyn, 239,84 zł/1000 litrów dla oleju napędowego (obwieszczenie Ministra Infrastruktury z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie wysokości stawki opłaty paliwowej na rok 2011 – M.P. Nr 97, poz. 1133).

²⁷ Art.37h ust. 1 *ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 931 ze zm.).

²⁸ Art. 1 *ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych* (Dz. U. Nr 165, poz. 1169).

²⁹ Decyzja została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 15 października 2009 r.

paliwo obowiązywały do 30 kwietnia 2011 r.³⁰. Po dniu 30 kwietnia 2011 r. rozliczenie ulgi od podatku dochodowego od osób prawnych dopuszczono na podstawie praw nabytych³¹.

W 2011 r. Podsekretarz Stanu w MG zainicjowała działania w celu notyfikacji KE ulg (przez UOKiK)³², w wyniku których miało nastąpić obniżenie kosztów wykorzystania w transporcie biopaliw ciekłych z wysoką zawartością biokomponentów. Według MG ulga w podatku akcyzowym spełniła rolę mechanizmu, dzięki któremu ceny B100 kształtowały się na niższym poziomie na czym w efekcie skorzystali klienci indywidualni. W art. 37 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. *zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej*³³ wprowadzono możliwość stosowania od dnia 1 maja 2011 r. (jednak nie wcześniej niż od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji KE o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w niniejszym przepisie ze wspólnym rynkiem) do dnia 31 grudnia 2011 r. obniżonych stawek podatku akcyzowego dla biopaliw ciekłych z zawartością powyżej 80% biokomponentów i dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwo. Przepisy dotyczące ulg podatkowych nie weszły w życie co wynikało z braku ogłoszenia pozytywnej decyzji KE o zgodności pomocy publicznej ze wspólnym rynkiem w okresie przewidzianym dla stosowania ulg.

(Dowód: akta kontroli str.352-380, 381-388, 474-597, 631-650, 674-679, 2567-2588, 2729-2730, 2793)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1 Minister Gospodarki nie opracował w 2010 r. analizy zasadności utrzymania dotychczasowych instrumentów wsparcia o charakterze podatkowym w związku z zakończeniem w dniu 30 kwietnia 2011 r. funkcjonowania programu N 57/2008, do czego został zobowiązany na podstawie zapisów *Programu Działań Wykonawczych na lata 2009 – 2012* stanowiącego załącznik Nr 3 do *Polityki energetycznej Polski do 2030 r.* Naczelnik Wydziału w Departamencie Energii Odnawialnej³⁴ wyjaśnił³⁵, że powyższa analiza nie została wykonana jako odrębny dokument, w związku z faktem, że w dniu 26 stycznia 2010 r. została przyjęta *Kompleksowa Informacja*. Izba zauważa, że *Kompleksowa informacja na temat realizacji Wieloletniego programu promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014*³⁶, w której dokonano analizy realizacji *Programu Wieloletniego* została opracowana na podstawie danych za okres od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r., tj. przed zatwierdzeniem przez KE zgodności programu N 57/2008 ze wspólnym rynkiem i zawarte w niej oceny nie dotyczyły wpływu realizacji programu N 57/2008 na rynek biokomponentów i biopaliw

³⁰ Od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w przepisach polskich do dnia wygaśnięcia programu pomocowego N 57/2008.

³¹ Art. 11 ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 226, poz. 1478) - Podatnicy, którzy przed dniem 1 maja 2011 r. nabyli prawo do odliczenia określonego w art. 19a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mogą nieodliczoną do dnia 30 kwietnia 2011 r. kwotę odliczyć w zakresie i na zasadach obowiązujących do dnia 30 kwietnia 2011 r.

³² Pismo DE-VI-4101-1/1/11 z 28 stycznia 2011 r.

³³ Dz. U. Nr 238, poz. 1578.

³⁴ Dalej: DEO.

³⁵ Pismo znak DEO-II-0911-1/6/13 z 5 sierpnia 2013 r.

³⁶ Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 stycznia 2010 r., dalej *Kompleksowa Informacja*.

ciekłych. Analiza dotyczyła przede wszystkim wpływu na powyższy rynek ulg w podatku akcyzowym wynikających z wcześniej funkcjonujących ulg określonych m.in. w programie N 580/2005.

(Dowód : akta kontroli str. 9-23, 474, 1366-1367, 1373, 2561-2562, 2728)

- 2 Minister Gospodarki ogłaszał z opóźnieniem, w stosunku do terminu określonego w art. 19a ust. 11³⁷ ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych³⁸, obwieszczenia w sprawie wartości opałowych oraz średnich cen biokomponentów i paliw ciekłych w 2008 r., 2009 r. oraz w 2010 r. Obwieszczenia zostały wydane w dniu 5 lipca 2010 r., a ogłoszone w Monitorze Polskim z dnia 14 lipca 2010 r.³⁹, tj. ponad 5 miesięcy po terminie określonym w ustawie dla wartości opałowych oraz średnich cen biokomponentów i paliw ciekłych w 2010 r., ponad 17 miesięcy dla wartości opałowych oraz średnich cen biokomponentów i paliw ciekłych w 2009 r. i ponad 29 miesięcy dla wartości opałowych oraz średnich cen biokomponentów i paliw ciekłych w 2008 r. Obwieszczenie w 2011 r. zostało wydane przez Ministra Gospodarki w dniu 12 kwietnia 2011 r., a ogłoszone w Monitorze Polskim z dnia 12 maja 2011 r.⁴⁰, tj. ponad 3 miesiące po terminie określonym w ustawie. Przepis art. 19 a ust. 11 stanowił, że minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, ogłasza w latach 2008-2014, do końca stycznia każdego roku kalendarzowego, wartości opałowe oraz średnie ceny biokomponentów i paliw ciekłych na dany rok podatkowy, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski. Naczelnik Wydziału w DEO wyjaśnił⁴¹, że w związku z koniecznością realizacji szeregu innych zadań w obszarze biopaliw ciekłych, jak również z brakiem pewności czy KE wyda zgodę na stosowanie przedmiotowych ulg, zaniechano procedowania obwieszczeń do czasu wydania decyzji przez KE. Ponadto stwierdził, że ulga mogła być rozliczana za lata podatkowe od 2007 r., w związku z tym nie „przepadała” i mogła być rozliczona w terminie późniejszym (poprzez korektę w zeznaniu podatkowym). Z informacji posiadanych przez DEO wynika, że w latach 2007 i 2008 nie było podmiotów zainteresowanych skorzystaniem z ulgi, co mogło wynikać (w większości) ze złej sytuacji finansowej tych przedsiębiorców. Natomiast podmioty, które w 2009 r. nie skorzystały z tej ulgi, dokonały stosownych odliczeń w 2010 r. poprzez korekty w zeznaniach podatkowych. Według Naczelnika w DEO opóźnienie w wydaniu obwieszczeń nie miało zatem wpływu na możliwość dokonania odliczenia od podatku na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Zdaniem NIK dla przedsiębiorców zajmujących się produkcją biokomponentów duże znaczenie miała kwestia planowania przychodów i kosztów, w tym zaplanowania możliwości

³⁷ Dodany poprzez art. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i obowiązujący od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji KE o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tej ustawie ze wspólnym rynkiem (Dz. U. z 2007 r. Nr 165, poz. 1169). Przepisy art. 19 a obowiązywały od 14 września 2007 r. i został uchylony z dniem 1 maja 2011 r. Jak stanowi art. 4 przepisy ustawy z 23 sierpnia 2007 r. stosuje się od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w niniejszej ustawie ze wspólnym rynkiem rolnym (Dz. U.UE.C. z 2009 r. Nr 247 str.1).

³⁸ Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 ze zm.

³⁹ M. P. 2010 r. Nr 49, poz. 661, 662 i 663.

⁴⁰ M. P. z 2011 r. Nr 34, poz. 413.

⁴¹ Pismo znak DEO-II-0911-1/6/13 z 5 sierpnia 2013 r.

odliczenia ulg podatkowych wpływających na wynik finansowy przedsiębiorstwa. Ogłoszenie w dniu 15 października 2009 r. pozytywnej decyzji KE o zgodności programu N 57/2008 ze wspólnym rynkiem dawało możliwość uwzględnienia odliczenia ulgi już za IV kwartał 2009 r., jednak opóźnienie w wydaniu ww. obwieszczeń spowodowało skorzystanie z ulgi dopiero w III kwartale 2010 r.

(Dowód: akta kontroli str. 2712-2714)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ministerstwo Gospodarki nie określiło szczegółowych celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych oraz mierników realizacji celów, które powinny zostać osiągnięte na skutek realizacji ulg i zwolnień w zakresie systemu podatkowego oraz opłaty paliwowej. Zmniejszone wpływy do budżetu w latach 2008 - 2011 wyniosły 4 102 404,82 tys. zł w tym: z tytułu ulg w podatku akcyzowym – 3 994 013,40 tys. zł⁴², z tytułu ulg w podatku dochodowym – 28 990,00 tys. zł⁴³ oraz z tytułu zwolnienia z opłaty paliwowej biokomponentów stanowiących samoistne paliwo – 79 401,42 tys. zł⁴⁴.

NIK zauważa, że jedyna ocena wpływu mechanizmów wsparcia na rynek biokomponentów została wykonana po półtorarocznym okresie obowiązywania *Programu Wieloletniego* i zawarta została w *Kompleksowej Informacji* (w opracowaniu której uczestniczyło Ministerstwo Gospodarki). Jak wyjaśnił⁴⁵ Dyrektor DEO *Minister Gospodarki nie został zobowiązany przepisami prawa, jak również zapisami Programu Wieloletniego do oszacowania uzyskanych efektów w odniesieniu do stopnia rozwoju terenów wiejskich. W związku z tym, jak również mając na uwadze fakt, że program ten nie określał mierników realizacji działań w nim określonych, tego typu analizy nie były w MG wykonane.*

Na brak realizacji zakładanych korzyści *Programem Wieloletnim* wskazywał Minister Finansów⁴⁶, który proponował w związku z tym wykreślenie z *Programu* zapisów dotyczących ulg w podatku akcyzowym. Krytycznie efekty systemu wsparcia biokomponentów i biopaliw ciekłych w postaci zwolnień akcyzowych oceniła również Krajowa Izba Biopaliw (KIB)⁴⁷. Zdaniem KIB ideą realizowanej pomocy publicznej polegającej na częściowej rezygnacji z dochodów budżetowych był zamiar aby środki te stymulowały rozwój krajowej produkcji biokomponentów. Stabilny rozwój produkcji krajowej implikować miał dodatkowe dochody budżetowe z tytułu podatków pośrednich i bezpośrednich płaconych przez producentów i przetwórców surowca, wytwórców biokomponentów oraz firmy kooperujące. Jak wyjaśnił⁴⁸ Dyrektor DEO MG nie posiadało analiz w zakresie wpływu ulgi w podatku dochodowym na opłacalność ekonomiczną produkcji biokomponentów. Ponadto Dyrektor DEO wyjaśnił, że z funkcjonujących w ramach programu N 57/2008 mechanizmów wsparcia, jedynie ulgi w podatku dochodowym były skierowane bezpośrednio do wytwórców. W związku z faktem, iż ulgi w podatku dochodowym nie cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony wytwórców, trudno jest oszacować ich wpływ na opłacalność ekonomiczną produkcji biokomponentów.

⁴² Na podstawie danych MF.

⁴³ Na podstawie danych MF.

⁴⁴ Na podstawie danych MG.

⁴⁵ Pismo znak DEO-II-0911-1/2/13 z 5 lipca 2013 r.

⁴⁶ Pismo znak AE2/063/8/3/GDC/10/BMI9-6657 z 2 czerwca 2010 r.

⁴⁷ Pismo L. dz. 98/2010 z 1 kwietnia 2010 r.

⁴⁸ Pismo znak DEO-II-0911-1/12/13 z 20 sierpnia 2013 r.

(Dowód: akta kontroli str. 9-38, 412-421, 598-630, 644-648, 680-694, 1366-1368, 2562, 2789-2793, 2856-2860)

NIK zwraca uwagę, że w decyzji KE z 18 września 2009 r. stwierdzono m.in., że Polska potwierdziła, iż program N 57/2008 ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do biopaliw proekologicznych spełniających KZR określone w art. 17 dyrektywy 2009/28/WE. Do dnia zakończenia kontroli nie zostały wdrożone zapisy tej dyrektywy do polskiego porządku prawnego. Obecnie KE w ramach prowadzonego monitorowania wybranych środków pomocowych wdrożonych przez państwa członkowskie zwróciła się do władz polskich o przedstawienie informacji na temat realizacji programu N 57/2008, w tym o przekazanie podstawy prawnej gwarantującej, że program pomocy obejmował jedynie biopaliwa zrównoważone⁴⁹. W odpowiedzi⁵⁰ MG informowało m.in., że *jakkolwiek w chwili obecnej władze polskie nie są w stanie wskazać jednolitej podstawy prawnej gwarantującej spełnienie warunku, że program N 57/2008 obejmował jedynie paliwa spełniające KZR określone w art. 17 dyrektywy 2009/28/WE, to jednak dysponuje rozwiązaniami regulacyjnymi, które na czas przejściowy – do pełnej implementacji dyrektywy 2009/28/WE – pozwalają na formalne potwierdzenie źródeł zaopatrzenia w surowce do wytwarzania biokomponentów, wdrożenie NCW i weryfikację jego wypełniania.*

Zdaniem NIK rozwiązania regulacyjne mające na celu formalne potwierdzenie źródeł zaopatrzenia w surowce do wytwarzania biokomponentów, które zostały nałożone na wytwórców przepisami *ustawy o biopaliwach* mogą okazać się niewystarczające, w sytuacji gdy nie został wprowadzony system weryfikacji spełnienia KZR przez biokomponenty zaliczane do realizacji NCW.

(Dowód: akta kontroli str. 386, 695-733, 2563-2565)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

2. Funkcjonowanie systemu wsparcia dla upraw roślin energetycznych stanowiących surowiec do produkcji biokomponentów.

Opis stanu faktycznego

W zakresie wsparcia dla upraw roślin energetycznych stanowiących surowiec do produkcji biokomponentów *Program* nie określał dla Ministra Gospodarki innych zadań niż *koordynacja realizacji działań*. MG posiadało wiedzę w zakresie ilości i rodzajów surowców wykorzystywanych do wytwarzania biokomponentów. Dyrektor DEO wyjaśnił⁵¹, że *Minister Gospodarki nie dokonywał szczegółowej analizy wysokości środków jakie były wydatkowane na wsparcie upraw roślin energetycznych, które następnie stanowiły surowiec do produkcji biokomponentów. Nie wpływały również do MG na ten temat żadne informacje w ramach corocznie realizowanego procesu zbierania informacji niezbędnych do przygotowania raportu dla Komisji Europejskiej*. W opinii NIK brak tych danych pozbawił MG możliwości oszacowanie całkowitych kosztów i wydatków związanych z realizacją *Programu Wieloletniego* i rozwojem rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych.

⁴⁹ Pismo znak D*2013/023348 z 8 marca 2013 r.

⁵⁰ Pismo znak DEO-II-41010-2/12/12 z 20 maja 2013 r. kierowane do Prezesa UOKiK przez Ministra Gospodarki z upoważnienia Sekretarza Stanu Pełnomocnika Rządu do spraw Deregulacji Gospodarczych Jerzego Pietrewicza.

⁵¹ Pismo znak DEO-II-0911-1/26/13 z 1 października 2013 r.

Płatności do upraw roślin na cele energetyczne⁵² udzielane były w latach 2007-2009 i wyniosły dla upraw rzepaku 40 804,9 tys. zł⁵³, a do upraw zbóż w tym kukurydzy 4 572,6 tys. zł⁵⁴. Wykorzystanie do produkcji biokomponentów roślin, które otrzymały wsparcie wyniosło dla zbóż od 97,4% (w 2008 r.) do 100% (w 2009 r.), a w przypadku rzepaku utrzymywało się na poziomie 100%.

(Dowód: akta kontroli str. 9-38, 2601-2611,3036, 3020-3021, 3057-3059)

Izba nie zgłasza uwag do działań kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

3. Funkcjonowanie systemu wsparcia finansowego inwestycji w zakresie wytwarzania biokomponentów i biopaliw ciekłych z funduszy unii europejskiej oraz z własnych środków publicznych.

Opis stanu faktycznego

Obszarem na jaki przeznaczone miały być środki z funduszy europejskich oraz krajowe środki publiczne w ramach promocji wykorzystania biokomponentów i biopaliw ciekłych były inwestycje w zakresie wytwarzania biokomponentów. *Program Wieloletni* wymieniał trzy źródła wsparcia dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych, tj. środki pochodzące z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ⁵⁵), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW⁵⁶) oraz Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG⁵⁷).

(Dowód: akta kontroli str. 9-38)

W ramach POIiŚ zawarto⁵⁸ trzy umowy o dofinansowanie projektów w zakresie biopaliw ciekłych, wszystkie w działaniu 9.5 *Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych*. Łączna wartość dofinansowania wynosiła 55 483,8 tys. zł. Jedna z trzech podpisanych umów została zrealizowana, a wypłacona kwota wsparcia wyniosła 11 466,6 tys. zł⁵⁹. Pozostałe umowy zostały rozwiązane; jedna na wniosek beneficjenta oraz jedna przez Instytucję Pośredniczącą (Departament Funduszy Europejskich⁶⁰ w MG) w związku z nieprawidłowościami występujących po stronie beneficjenta. W działaniu 10.3 *Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii* nie zawarto żadnej umowy o dofinansowaniu projektów w zakresie biopaliw ciekłych. W ocenie⁶¹ Dyrektora DFE inwestorzy działający w branży biopaliw ciekłych i biokomponentów nie byli zainteresowani konkursem lub projekty tego typu nie były realizowane.

⁵² Art. 88 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003.

⁵³ W tym kwota pomocy de minimis do rzepaku przeznaczonego na cele energetyczne (art. 7 a ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej (Dz. U. Nr 35 poz. 217 ze zm.).

⁵⁴ Wyjaśnienia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzyskane w trybie art. 29 ust 1 pkt 2 lit. f *ustawy o NIK*. Pismo znak RR.te.st-074/2/2013/3396 z 11 października 2013 r.

⁵⁵ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 został zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 7 grudnia 2007 r. oraz przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2008 r.

⁵⁶ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

⁵⁷ Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 został zatwierdzony przez KE decyzją z dnia 2 października 2007 r. oraz przyjęty uchwałą RM z dnia 30 października 2007 r.

⁵⁸ Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r.

⁵⁹ Umowa z dnia 17 czerwca 2011 r. znak: POIS.09.05.00-00-006/09-00.

⁶⁰ Dalej: DFE.

⁶¹ Pismo znak DFE-V-63621-25/1/13 z 9 lipca 2013 r.

W ramach osi priorytetowej 4 POIG *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia* zawarto⁶² 6 umów o dofinansowanie inwestycji dotyczących tematyki biopaliw ciekłych o łącznej wartości inwestycji 1 062 836,2 tys. zł i planowanym dofinansowaniu w wysokości 225 554,0 tys. zł. Odsetek liczby umów dotyczących biopaliw ciekłych w tym priorytecie wynosi 0,35 %, a odsetek planowanych środków dofinansowania – 1,72 %⁶³. Ze środków osi 4 POIG dotychczas wydatkowano 10 330,9 tys. zł na realizację dwóch inwestycji dotyczących tematyki biopaliw ciekłych.

W ramach PROW zawarto⁶⁴ i zrealizowano jedną umowę o wartości 100,0 tys. zł⁶⁵ z beneficjentem – spółką⁶⁶ zajmującą się wytwarzaniem alkoholu etylowego⁶⁷.

(Dowód: akta kontroli str. 217-278, 2598-2646)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Izba zwraca uwagę na niskie wykorzystanie środków w ramach działania 9.5 POIiŚ dedykowanego dla wsparcia wytwarzania biopaliw ciekłych, co wynikało przede wszystkim ze spóźnionego w stosunku do potrzeb przedsiębiorców (którzy niezbędne inwestycje poczynili w okresie wcześniejszym) wejściem w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 15 października 2009 r. w sprawie *udzielania pomocy publicznej na budowę instalacji do wytwarzania biokomponentów i biopaliw ciekłych*⁶⁸. Rozporządzenie, które w praktyce umożliwiło podmiotom ubieganie się o dofinansowanie w ramach działania 9.5, zostało wydane po niemal dwóch latach od zatwierdzenia⁶⁹ POIiŚ⁷⁰ (oraz obowiązywania *Programu Wieloletniego*). Było to spowodowane koniecznością uzyskania wcześniej zgody KE na realizację programu pomocowego (przewidzianego w rozporządzeniu). Ministerstwo podejmowało kroki w celu zwiększenia zainteresowania beneficjentów działaniem 9.5 POIiŚ. Dyrektor DEO wyjaśnił⁷¹ m.in., że z inicjatywy MG wydłużono o 30 dni termin składania wniosków o dofinansowanie w konkursie na dofinansowanie projektów w ramach działania 9.5 POIiŚ. W dniu 23 czerwca 2010 r. Minister Gospodarki wystąpił do Ministra Rozwoju Regionalnego z wnioskiem o obniżenie minimalnego progu punktów w konkursie, co pozwoliłoby na zwiększenie liczby projektów uzyskujących dofinansowanie – z trzech do pięciu. Próg ten nie został jednak obniżony.

(Dowód: akta kontroli str. 309, 888-906, 2657-2660)

Również brak pewności co do kształtu przyszłych regulacji krajowych w zakresie funkcjonowania rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych w Polsce przyczynił się do braku zainteresowania środkami na inwestycje w ramach działania 9.5. POIiŚ. Dofinansowanie projektów było uzależnione od spełnienia przez biopaliwa i biopłyny *KZR* określonych w art. 17 ust. 2-6 *dyrektywy 2009/28/WE*. Był to wymóg postawiony przez KE, w ramach trwającej od 1 września 2008 r. procedury

⁶² Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r.

⁶³ Dla porównania: łączna liczba umów zawartych w ramach priorytetu 4 wynosiła 1 701, łączna wartość inwestycji 37 782 513,0 tys. zł, planowana wartość dofinansowania 13 133 362,1 tys. zł.

⁶⁴ Według stanu na dzień 3 lipca 2013 r.

⁶⁵ Umowa z dnia 30 maja 2011 r. znak 04893-69230-OR0300474/10.

⁶⁶ SPECJAL Henryk Juško Spółka Komandytowo-Akcyjna.

⁶⁷ Wyjaśnienia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzyskane w trybie art. 29 ust 1 pkt 2 lit. f *ustawy o NIK*. Pismo znak RR.te.st-074/1/2013/2385 z 12 lipca 2013 r.

⁶⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 183, poz. 1429. – (rozporządzenie weszło w życie 2 listopada 2009 r. i obowiązuje do 31 grudnia 2013 r.).

⁶⁹ Komórką wiodącą w MG był Departament Funduszy Europejskich.

⁷⁰ POIiŚ został zatwierdzony przez KE decyzją z dnia 7 grudnia 2007 r. oraz uchwałą Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2008 r.

⁷¹ Pismo znak DEO-II-0911-1/3/13 z 19 lipca 2013 r.

notyfikacji programów pomocowych dla działań 9.5 i 10.3 POIiŚ. W czasie, gdy przedsiębiorcy mogli ubiegać się o dofinansowanie, brak było uregulowań krajowych w tym zakresie, gdyż konieczność ich wprowadzenia wynikała z obowiązku transpozycji do polskiego porządku prawnego przepisów *dyrektywy 2009/28/WE* do 5 grudnia 2010 r. NIK zwraca uwagę, że działanie 9.5, które oprócz efektu środowiskowego miało przyczynić się do rozwoju regionalnego, tj. zwiększenia ilości miejsc pracy oraz zagospodarowania lokalnych zasobów odnawialnych zakończyło się dofinansowaniem jednej umowy. W wyniku niskiego zainteresowania ze strony wnioskodawców aplikowaniem o środki w ramach działania 9.5 nastąpiło obniżenie⁷² alokacji finansowej na to działanie o 88,5 % w stosunku do alokacji założonej na początku obowiązywania POIiŚ. NIK podziela opinię⁷³ Dyrektora DEO, że *brak możliwości pozyskania funduszy unijnych wpłynął istotnie na strukturę kapitału, którą poszczególni przedsiębiorcy musieli pozyskać w celu budowy instalacji do wytwarzania biokomponentów – w miejsce bezwrotnych dotacji należało pozyskać kapitał obcy – zazwyczaj w formie kredytu komercyjnego. Taka sytuacja mogła mieć swoje konsekwencje dla konkurencyjności tej branży wobec przedsiębiorców z innych krajów, którzy uzyskali pomoc publiczną na etapie realizacji inwestycji. Mniejsza konkurencyjność krajowych wytwórców wynikająca m.in. z konieczności uwzględniania w kosztach wytworzenia obciążeń finansowych wynikających z zaciągniętych kredytów przejawiała się w niskim poziomie wykorzystanych krajowych mocy produkcyjnych.*

(Dowód: akta kontroli str. 220-225, 236, 274-278, 304-309, 322-332, 888-906, 2658-2691)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Przebieg prac nad aktualizacją Programu Wieloletniego.

Opis stanu faktycznego

Program Wieloletni, zgodnie z zapisami w nim zawartymi, podlegał niezbędnej aktualizacji. Za koordynację aktualizacji *Programu* był odpowiedzialny Minister Gospodarki.

W 2010 r. w MG prowadzono prace nad wypracowaniem ostatecznych kierunków zmian w *Programie Wieloletnim*. W tym celu zebrano propozycje zmian od organów lub jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań oraz od przedstawicieli branży paliwowej i wytwórców biokomponentów⁷⁴. Przygotowano dwie wersje zmian: znowelizowany tekst *Programu Wieloletniego* z dnia 27 stycznia 2011 r. oraz tekst obejmujący tylko zmiany dotyczące dozwolonego poziomu wsparcia oraz rozwiązań w zakresie podatku akcyzowego z dnia 14 lutego 2011 r. W następnym etapie MG zamierzało dokonać całościowej nowelizacji *Programu*, którego tekst planowano przekazać do rozpatrzenia przez Radę Ministrów w II kwartale 2011 r. W lutym 2011 r. MG odstąpiło od nowelizacji *Programu Wieloletniego*, pomimo że do końca jego obowiązywania pozostały 3 lata. Zaniechanie nowelizacji było spowodowane podjęciem prac nad projektem

⁷² Szczegółowy Opis Priorytetów z dnia 10 kwietnia 2013 r.

⁷³ Pismo znak DEO-II-0911-1/3/13 z 19 lipca 2013 r.

⁷⁴ Tzn. Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej, Instytutu Nafty i Gazu, Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego, Krajowej Izby Biopaliw, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacji, Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju, Grupy Lotos S.A., PKN Orlen S.A.

rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków, sposobu i trybu przyznawania dofinansowania na realizację działań związanych z wytwarzaniem biokomponentów, biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych i wykorzystaniem ich w transporcie. Mechanizmy wsparcia przewidziane w projektowanym rozporządzeniu nawiązywały do rozwiązań przyjętych w Programie Wieloletnim⁷⁵. Na odstąpienie od aktualizacji Programu miał wpływ również fakt, że w tym czasie prowadzono w MG prace nad projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, który przewidywał opracowanie nowego Programu Wieloletniego do 2020 r. – zgodnego z horyzontem czasowym i z dyrektywą 2009/28/WE.

W efekcie nie dokonano aktualizacji Programu Wieloletniego, a w związku z tym, że w czerwcu 2012 r. podjęto decyzję o nowelizacji ustawy o biopaliwach obejmującej swym zakresem tylko i wyłącznie kwestie związane z wdrożeniem przepisów dyrektywy 2009/28/WE kwestie związane z nowelizacją Programu Wieloletniego nie są obecnie przedmiotem nowelizowanej ustawy o biopaliwach.

Dyrektor DEO wyjaśnił⁷⁶, że niezwłocznie po przekazaniu projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych do Parlamentu, podjęte zostaną prace mające na celu kompleksową nowelizację ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, w tym również w obszarze Programu wieloletniego do roku 2020.

(Dowód: akta kontroli str. 37, 295-298, 1359-1407, 1417-1497, 1511-1554, 1555-1570, 2871-2872, 3046-3050)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zauważa, że w wyniku zmian koncepcji dotyczących aktualizacji Programu Wieloletniego Minister Gospodarki nie przedstawił Radzie Ministrów do dnia zakończenia kontroli, wyników przeglądu i analiz oraz ewentualnych zmian Programu, do czego został zobowiązany do dnia 30 września 2010 r. w przyjętej przez RM w dniu 26 stycznia 2010 r. Kompleksowej Informacji.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

5. Przebieg prac nad wydaniem rozporządzeń niezbędnych dla wspierania rynku biopaliw ciekłych i biokomponentów ze środków publicznych.

Opis stanu faktycznego

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. art. 26 ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej Minister Gospodarki został zobowiązany, w porozumieniu z Ministrem Finansów, do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków, sposobu i trybu przyznawania dofinansowania działań związanych z promocją i rozwojem rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych.

Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków, sposobu i trybu przyznawania dofinansowania na realizację działań związanych z wytwarzaniem biokomponentów, biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych i wykorzystaniem ich w transporcie został przekazany do uzgodnień

⁷⁵ Delegacja do wydania przedmiotowego rozporządzenia oparta jest na przepisach art. 37a ustawy o biopaliwach odnoszących się do Programu Wieloletniego.

⁷⁶ Pismo znak DEO-II-0911-1/13/13 z dnia 04 września 2013 r.

wewnątrzresortowych w dniu 22 marca 2012 r., a w dniu 13 lipca 2012 r. do uzgodnień międzyresortowych⁷⁷ i konsultacji społecznych⁷⁸. Konferencja uzgodnieniowa odbyła się w Ministerstwie Gospodarki w dniu 24 sierpnia 2012 r. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków, sposobu i trybu przyznawania dofinansowania na realizację działań związanych z wytwarzaniem biokomponentów, biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych i wykorzystaniem ich w transporcie⁷⁹ weszło w życie z dniem 11 czerwca 2013 r.

Rozdział 7 ww. rozporządzenia, stanowiący projekt pomocy operacyjnej, podlegał notyfikacji KE. W celu wzmocnienia argumentacji, w procesie notyfikacji programu pomocowego w zakresie dofinansowania dla wytwórców i producentów na pokrycie różnic pomiędzy kosztami wytworzenia biokomponentów, a ceną rynkową paliw ciekłych o takiej samej wartości energetycznej MG zleciło wykonanie przez KIB analizy na temat rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw w Polsce w latach 2006 – 2011 r., a firmie Piper Wiater Spółka Komandytowa opracowanie opinii prawnej oraz udzielenie prawnego wsparcia w czasie trwania całego procesu notyfikacyjnego. Łącznie wydatkowano kwotę 80,7 tys. zł.

(Dowód: akta kontroli str. 389-400, 734-926, 2808-2809)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Izba zauważa, że krajowy rynek produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych od ustania obowiązywania programu N 57/2008 nie miał możliwości korzystania ze wsparcia wynikającego z przyjętych w polityce państwa mechanizmów.

Wskutek wydania ww. rozporządzenia w kwietniu 2013 r. nie wydatkowano zabezpieczonej w budżecie na 2012 r. kwoty 396 930,00 tys. zł, a w 2013 r. z zaplanowanej kwoty 428 720,00 tys. zł przeznaczono do wydatkowania jedynie 10 000,00 tys. zł. W dniu 15 października 2013 r. Minister Finansów wydał decyzję w sprawie uruchomienia rezerwy celowej na dofinansowanie realizacji działań inwestycyjnych w zakresie wytwarzania biokomponentów, a w dniu 16 października 2013 r. Sekretarz Stanu w MG zatwierdził ogłoszenie konkursu na dofinansowanie dla wytwórców z dotacji budżetowej inwestycji w zakresie wytwarzania biokomponentów. Do dnia zakończenia kontroli nie wydatkowano żadnych środków na realizację działań przewidzianych w przedmiotowym rozporządzeniu.

NIK zwraca też uwagę, że z 9 określonych w rozporządzeniu form dofinansowania 3, tj. dofinansowanie *inwestycji w zakresie wytwarzania biokomponentów biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych* (rozdział 2 rozporządzenia), *programów edukacyjnych promujących szerokie wykorzystanie biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych* (rozdział 5) oraz *promocji wytwarzania i wykorzystania biokomponentów i biopaliw ciekłych* (rozdział 6), stanowiło pomoc *de minimis*⁸⁰ i zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*⁸¹ może być udzielone tylko do 31 grudnia 2013 r.

Jak wyjaśnił Dyrektor DEO⁸² obecnie w KE trwają prace nad przyjęciem nowego rozporządzenia określającego zasady udzielania pomocy *de minimis*, które ma obowiązywać od 1 stycznia 2014 r. W związku z powyższym planowane jest

⁷⁷ Pismo znak DEO-II-02010-1/16/12.

⁷⁸ Pismo znak DEO-II-0210-1/17/12.

⁷⁹ Dz. U. 2013 r. poz. 609.

⁸⁰ Wsparcie państwa udzielane przedsiębiorcom, które nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej.

⁸¹ Dz. U. UE L 379 (z 28 grudnia 2006 r.).

⁸² Pismo znak DEO-II-911-1/12/13 z 20 sierpnia 2013 r.

podjęcie prac nad nowelizacją rozporządzenia, uwzględniającą nowe zasady udzielania tej pomocy.

(Dowód: akta kontroli str. 927-945, 2808-2812, 3058-3064)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

6. Przygotowanie i wdrożenie działań mających na celu zwiększenia popytu na biopaliwa ciekłe.

Opis stanu faktycznego

Strefy dla ekologicznego transportu publicznego i zwolnienia z opłat za parkowanie

Pomimo upływu 5 lat obowiązywania *Programu Wieloletniego*, w Polsce nie utworzono żadnej strefy dla ekologicznego transportu ani nie wprowadzono zwolnienia z opłat za parkowanie dla pojazdów zasilanych biopaliwami ciekłymi. W opinii MG⁸³ wdrożenie tych działań nie było możliwe przede wszystkim z powodu braku środków finansowych na ich realizację. Przychody NFOŚiGW z kar wymierzanych na podstawie przepisów *ustawy o biopaliwach*, z których miały być dofinansowane, były zbyt niskie, aby mogły zostać przeznaczone na kompleksową realizację tych działań. MG, jako koordynator *Programu*, zainicjowało⁸⁴ wprowadzenie pilotażowego programu promującego wykorzystanie biopaliw ciekłych w Warszawie. Działania te jednak nie przyniosły efektów. Zdaniem MG⁸⁵ wynikało to z faktu, iż koszt stosowania biopaliw ciekłych jest wyższy niż paliw konwencjonalnych, a pojazdy powinny być odpowiednio przystosowane do spalania biopaliw ciekłych (co generuje dodatkowe koszty). W tamtym okresie nie było środków finansowych z budżetu, które mogłyby zostać przeznaczone na wsparcie realizacji tego działania.

(Dowód: akta kontroli str. 311-315, 1001-1022, 2739-2740, 2746-2748, 2976-2977)

Preferencje w zakupie pojazdów i maszyn wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych w ramach zamówień publicznych

Izba zauważa, że wprowadzenie w praktyce działań dotyczących preferencji w zakupie pojazdów i maszyn wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych w ramach zamówień publicznych nie było możliwe z uwagi na ich niezgodność z zasadami konkurencji i równego traktowania oraz swobodą podejmowania decyzji zakupowych przez zamawiającego (zdecentralizowany system zamówień publicznych) i różnorodność dostępnych technologii. Postulowana przez Prezesa UZP zmiana zapisów *Programu* poprzez wprowadzenie preferencji dla pojazdów spełniających kryteria ekologiczne w miejsce preferencji jedynie dla pojazdów przystosowanych do spalania biopaliw ciekłych, została uwzględniona przez MG w pracach nad aktualizacją *Programu*, jednakże *Program* nie został zaktualizowany, o czym mowa w punkcie 4 niniejszego wystąpienia.

(Dowód: akta kontroli str. 197-216, 1850)

⁸³ Pismo znak DEO-II-0911-1/3/13 z 19 lipca 2013 r.

⁸⁴ Pismo MG do Prezydenta m.st. Warszawy znak DE-III-073-1-AH/08 z 12 lutego 2008 r.

⁸⁵ Pismo znak DEO-II-0911-1/20/13 z 26 września 2013 r.

Obowiązki dla administracji rządowej w zakresie stosowania biopaliw ciekłych

Za zadanie to odpowiedzialni byli ministrowie właściwi do spraw wewnętrznych oraz do spraw administracji⁸⁶, natomiast MG było odpowiedzialne za realizację obowiązku jako jednostka administracji rządowej i jednocześnie jako koordynator realizacji całości *Programu Wieloletniego*.

Z opracowywanych corocznie, począwszy od 2009 r. przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji⁸⁷ sprawozdań z realizacji tego obowiązku wynika, że nie był on przestrzegany. Odsetek samochodów przystosowanych do spalania biopaliw ciekłych wprowadzonych do użytkowania przez administrację rządową był znikomy i wynosił w 2009 r. 0,7 %, w 2010 r. 5,3 %, w 2011 r. 13,1 % i w 2012 r. 6,2 %. Łącznie w tym okresie zakupiono 12 328 szt. pojazdów, z czego jedynie 565 szt. (tj. 4,6 %) było wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych.

(Dowód: akta kontroli str. 9-129)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ministerstwo Gospodarki nie posiadało szczegółowych danych w zakresie uszczuplenia wpływów do budżetów urzędów marszałkowskich⁸⁸ w związku z wprowadzeniem przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska⁸⁹ niższych w porównaniu z paliwami konwencjonalnymi stawek opłat dla podmiotów używających do napędu pojazdów silnikowych estrów metylowych kwasów tłuszczowych lub mieszanin estrów z olejem napędowym. Dyrektor DEO wyjaśnił⁹⁰, że wpływ możliwości stosowania niższych opłat na wysokość dochodów urzędów marszałkowskich był żaden lub niewielki – z racji marginalnego wykorzystywania tej możliwości w praktyce przez płatników. Z informacji pozyskanych z urzędów marszałkowskich wynika, iż w województwach: mazowieckim i małopolskim nie odnotowano ani jednego takiego przypadku w 2012 roku. W województwie wielkopolskim opłaty z tytułu stosowania biokomponentów i biopaliw ciekłych stanowiły zaledwie 0,281% ogólnej kwoty opłat za transport w 2012 roku, która wyniosła 6 784 015,92 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 2971)

MG nie realizowało obowiązku zawartego w *Programie Wieloletnim* w zakresie zakupu pojazdów wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych. *Program* stanowił, iż administracja rządowa miała być przykładem dla innych jednostek w dziedzinie zastępowania stosowania biopaliw ciekłych we własnych pojazdach. Wobec ustanowienia Ministra Gospodarki koordynatorem realizacji *Programu* należy przyjąć, iż wśród jednostek administracji rządowej to właśnie MG powinno kłaść szczególny nacisk na stosowanie biopaliw ciekłych w praktyce. Obowiązek zawarty w *Programie* wymagał, aby począwszy od 2011 r. wszystkie nabywane nowe pojazdy były przystosowane do spalania biopaliw

⁸⁶ W okresie 2007-2011 oba działy były skupione w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Z dniem 21 listopada 2011 r. zostały utworzone Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (od dnia 18 listopada 2011 r. Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne) oraz Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (od dnia 18 listopada 2011 r. Minister Administracji i Cyfryzacji kieruje między innymi działem administracji rządowej – administracja publiczna).

⁸⁷ Dalej: MSWiA. Od 2011 r. sprawozdania opracowywano w MSW.

⁸⁸ Zgodnie z art. 277 ust 1 i 2 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) – ust.1 podmiot korzystający ze środowiska wnosi opłaty za korzystanie na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska. Ust. 2 - Opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wynikające z eksploatacji urządzeń, wnosi się na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce rejestracji podmiotu korzystającego ze środowiska.

⁸⁹ Dz. U. Nr 196, poz. 1217 ze zm.

⁹⁰ Pismo znak DEO-II-0911-1/20/13 z dnia 26 września 2013 r.

ciekłych. W okresie obowiązywania *Programu MG* nabyło jeden pojazd⁹¹ i nie był on przystosowany do spalania biopaliw ciekłych. Dyrektor Biura Administracyjnego MG Adam Rybaniec wyjaśnił⁹², że żaden z potencjalnych dostawców nie dysponował pojazdem przystosowanym do spalania biopaliw ciekłych. W okresie obowiązywania *Programu MG* nie posiadało i nie eksploatowało pojazdów zasilanych biopaliwami ciekłymi⁹³.

Przykład MG obrazuje nieskuteczność zapisów *Programu Wieloletniego* w zakresie nabywania samochodów przystosowanych do spalania biopaliw ciekłych.

(Dowód: akta kontroli str. 50, 79, 103, 124, 130-158, 333-336)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

7. Przygotowanie i wdrażanie rozwiązań wspierających działalność naukowo-badawczą oraz informacyjno-edukacyjną w obszarze biokomponentów i biopaliw ciekłych.

Opis stanu faktycznego

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁹⁴ corocznie, na prośbę MG, przekazywał zbiorczą informację o działalności badawczo-rozwojowej w obszarze biopaliw, celem wykorzystania przy opracowywaniu raportu o którym mowa w art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach*.

Według danych MNiSW⁹⁵ w latach 2008-2013 (I półrocze) realizowano 39 projektów w zakresie biopaliw ciekłych i biokomponentów w transporcie, na które wydatkowano 18 946,4 tys. zł, w ramach 4 strumieni finansowych, tj.: POIG: 5 projektów o wartości 17 656,3 tys. zł i dofinansowaniu 7 676,0 tys. zł, na które wydatkowano 2 523,7 tys. zł; Narodowego Centrum Badań i Rozwoju⁹⁶: 14 projektów o wartości 50 265,2 tys. zł, na które wydatkowano 10 366,8 tys. zł; MNiSW: 17 projektów o wartości 5 216,6 tys. zł, na które wydatkowano 5 216,6 tys. zł; Narodowego Centrum Nauki: 3 projekty o wartości 1 328,9 tys. zł, na które wydatkowano 839,3 tys. zł.

Wynikiem finansowanych przez NCBiR badań były 2 zgłoszenia patentowe⁹⁷, natomiast badanie dofinansowane ze środków działania 1.4 POIG aktualnie są w trakcie wdrażania.

MG nie podejmowało dedykowanych akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie promocji wykorzystania biopaliw ciekłych w transporcie ograniczając się w związku z brakiem środków finansowych do popierania inicjatyw mających na celu edukację i promocję w tym zakresie. Podejmowano jednakże działania mające na celu

⁹¹ W 2012 r. samochód dostawczy o wartości brutto 56 800,00 zł.

⁹² Pismo znak: BA-IV-073-9/13 L.dz. BA/1017/13 z 8 lipca 2013 r.

⁹³ Według stanu na dzień 30 czerwca.

⁹⁴ Dalej: MNiSW.

⁹⁵ Wyjaśnienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego uzyskane w trybie art. 29 ust 1 pkt 2 lit. f *ustawy o NIK*, pismo znak DKN.ZK.191.4.2013.1.SS z 11 lipca 2013 r.

⁹⁶ Dalej: NCBiR.

⁹⁷ W projekcie Opracowanie wielofunkcyjnego pakietu dodatków uszlachetniających zawierającego nowy dodatek detergentowy do olejów napędowych przeznaczonych do silników Diesla z wysokociśnieniowym bezpośrednim wtryskiem typu "common rail" zrealizowanym przez Instytut Ropy i Gazu. Projekt sfinansowano w całości w kwocie 671 312 zł przez NCBiR na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę (Dz. U. Nr 161, poz. 1359).

informowanie społeczeństwa w kwestiach związanych z wykorzystywaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych w transporcie. W odniesieniu do działań adresowanych do producentów pojazdów Dyrektor DEO wyjaśnił⁹⁸, z informacji posiadanych przez DEO wynika, że nie wdrażano działań adresowanych do producentów pojazdów.

Z informacji przesyłanych przez NFOŚiGW, na prośbę MG⁹⁹ wynika, że w okresie 2008-2011 Fundusz wydatkował na realizację działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych, a także na promocję ich wykorzystania kwotą 461,8 tys. zł w całości na dofinansowanie działań informacyjno-edukacyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 2798-2799, 2820-2829)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Izba zauważa, że jako koordynator *Programu Wieloletniego* MG nie dysponowało informacjami nt. liczby i wartości projektów naukowo-badawczych i rozwojowych dotyczących biopaliw ciekłych i biokomponentów mogących znaleźć zastosowanie w transporcie, w tym biopaliw II generacji. W zestawieniach przesyłanych do MG przez MNiSW (na potrzeby sporządzania raportu, o którym mowa w art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach*) ujmowano badania naukowe i prace rozwojowe związane z tematyką biopaliw bez możliwości wyodrębnienia projektów dotyczących biopaliw ciekłych i biokomponentów stosowanych w transporcie. MG nie weryfikowało otrzymywanych od MNiSW informacji pod kątem wyodrębnienia projektów dotyczących biopaliw ciekłych i biokomponentów stosowanych w transporcie, w tym projektów dotyczących biopaliw II generacji. Informacje przesłane przez MNiSW do MG były następnie prezentowane w raportach o którym mowa w art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach* przedkładanych Radzie Ministrów i następnie przekazywanych KE. Przykładowo, w ww. *raportach* za lata 2010 i 2011¹⁰⁰ zaprezentowano zbiorcze informacje otrzymane¹⁰¹ z MNiSW, w których zostały ujęte dane o badaniach w zakresie różnych biopaliw, bez możliwości wyodrębnienia projektów dotyczących biopaliw ciekłych i biokomponentów stosowanych w transporcie. W informacjach zawierały się projekty dotyczące uzyskiwania biogazu¹⁰², produkcji energii¹⁰³ lub wykorzystania biopaliw dla celów grzewczych¹⁰⁴.

(Dowód: akta kontroli str. 2799-2801, 2811-2813, 2836, 2873-2874)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁹⁸ Pismo znak DEO-II-0911-1/12/13 z 20 sierpnia 2013 r.

⁹⁹ Pismo znak DE-VI-0210-1/10/11 z 21 września 2011 r.

¹⁰⁰ W punkcie I „Działania podjęte dla promocji użycia biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych w transporcie”, podpunkcie I.3 „Wspieranie finansowe badań związanych z tematyką biopaliw”.

¹⁰¹ Pismo MNiSW znak: MNiSW-DS.-174-3542-4/MR/11 z 28 kwietnia 2011 r.

¹⁰² Zał. 5 do pisma MNiSW projekt nr 16 (N N310 209137) Wydajność fitomasy różnych gatunków roślin i jej przydatności do konwersji na biogaz w zależności od terminu zbioru.

¹⁰³ Zał. Nr 5 do pisma MNiSW projekt nr 11 (N N513 396736) Wykorzystanie paliw odnawialnych do czystej i wysokosprawnej produkcji energii w ogniwach paliwowych.

¹⁰⁴ Zał. Nr 5 do pisma MNiSW projekt nr 19 (N N513 332538) Dynamika układu: kocioł na biopaliwo – kolektory słoneczne – zasobniki ciepłej wody użytkowej.

8. Funkcjonowanie krajowego systemu kontrolującego i monitorującego legalność, ilość i jakość wprowadzonych do obrotu biopaliw i biokomponentów ciekłych.

8.1. Przebieg prac nad wydawaniem rozporządzenia w sprawie NCW na lata 2013-2018.

Opis stanu faktycznego

Artykuł 24 ust. 1 *ustawy o biopaliwach*¹⁰⁵ zobowiązał Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia Narodowych Celów Wskaźnikowych co 3 lata w terminie do dnia 15 czerwca danego roku. Termin wydania kolejnego rozporządzenia w sprawie NCW przypadął do dnia 15 czerwca 2010 r. (poprzednie *rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008-2013*¹⁰⁶ zostało wydane w dniu 15 czerwca 2007 r.).

W dniu 2 marca 2010 r. MG przesłało projekt *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie NCW na lata 2011-2016* do konsultacji. W związku z konsultacjami społecznymi i międzyresortowymi, rozpatrywaniem projektu rozporządzenia przez Komitet Stały Rady Ministrów¹⁰⁷, prośbą MSP o przełożenie rozpatrywania projektu oraz długotrwałością osiągania kompromisu odnośnie wysokości NCW pomiędzy MG, MSP i MRiRW *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2013-2018* zostało wydane w dniu 23 lipca 2013 r.¹⁰⁸. W wyniku uwzględnienia uwagi Prezesa Rządowego Centrum Legislacji dotyczącej przyjęcia horyzontu czasowego na lata 2013 – 2018 zamiast na lata 2011-2016 w ww. rozporządzeniu wartości NCW ustalono dla lat 2013-2016 w wysokości 7,10% a dla lat 2017 i 2018 na poziomie odpowiednio 7,80% i 8,50%.

(Dowód: akta kontroli str.1598-1608, 1616-1621, 1636-1654, 1663-1821)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę na długotrwałość procesu procedowania nad projektami rozporządzenia w sprawie NCW na lata 2013-2018. Zwłoka w procedowaniu nad projektem rozporządzenia w okresie lipiec-grudzień 2010 wynikała z licznych uwag, które skutkowały koniecznością wprowadzenia zmian w projekcie. Natomiast zwłoka w okresie od czerwca 2012 r. do kwietnia 2013 r. związana była z brakiem ustalenia kompromisu pomiędzy wartościami NCW proponowanych przez Ministerstwo Gospodarki i zgłaszanych przez Ministra Skarbu Państwa.

NIK ocenia pozytywnie działania kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

8.2. Obowiązki sprawozdawcze wobec Rady Ministrów i Komisji Europejskiej.

Opis stanu faktycznego

Ministerstwo Gospodarki na podstawie art. 22 *dyrektywy 2009/28/WE* przesłało w dniu 13 marca 2012 r., do Ambadora, Stałego Przedstawiciela RP przy UE z prośbą o przekazanie do KE, sprawozdanie okresowe za lata 2009-2010 dotyczące postępu w promowaniu i wykorzystywaniu energii ze źródeł odnawialnych

¹⁰⁵ Dz. U. Nr 169, poz. 1199, ze zm.

¹⁰⁶ Dz. U. Nr 110, poz. 757.

¹⁰⁷ Dalej: KSRM.

¹⁰⁸ Dz. U. z 2013 poz. 918. - opublikowany 133 sierpnia 2013 r. (rozporządzenie weszło w życie z dniem 28 sierpnia 2013 r. czyli ponad 3 lata od zakładanego terminu tj. 15 czerwca 2010r.).

Ocena cząstkowa

w Polsce. Wcześniej podstawą do wydania przepisów krajowych w zakresie obowiązków sprawozdawczych wobec KE była dyrektywa 2003/30/EC.

(Dowód: akta kontroli str. 2973-2974)

Ustalone
nieprawidłowości

Zgodnie z brzmieniem art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach* Minister Gospodarki zobowiązany jest do corocznego sporządzania i przedstawiania RM raportu dotyczącego wspierania użycia w transporcie biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych i przekazania go do KE do dnia 30 czerwca za rok poprzedni, a na podstawie ust. 2 ww. artykułu do ogłaszania tego raportu w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski do dnia 30 czerwca następnego roku po upływie roku, którego dotyczy.

Raport za rok 2010 został ogłoszony w Monitorze Polskim w dniu 16 kwietnia 2012 r.¹⁰⁹, tj. z ponad dziewięciomiesięcznym opóźnieniem i przekazany przez MG do Ambasadora Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w Brukseli w dniu 9 listopada 2011 r.¹¹⁰, tj. z ponad czteromiesięcznym opóźnieniem. Radzie Ministrów raport został przekazany przez MG w dniu 3 października 2011 r.¹¹¹, tj. z trzymiesięcznym opóźnieniem. Raport za rok 2011 został ogłoszony w Monitorze Polskim w dniu 29 lipca 2013 r.¹¹², tj. z opóźnieniem wynoszącym rok i 29 dni, a przekazany Radzie Ministrów w dniu 25 września 2012 r.¹¹³, tj. z prawie trzymiesięcznym opóźnieniem. Raport nie został przez MG przekazany Ambasadorowi Przedstawicielstwa RP przy UE. Do dnia zakończenia kontroli nie opublikowano raportu za 2012 r. MG nie przekazało go Radzie Ministrów ani Przedstawicielstwu RP przy UE. Według Naczelnika Wydziału w DEO¹¹⁴ opóźnienia dotyczące: przekazania raportu Komisji Europejskiej za 2010 r., przekazania raportów za lata 2010 i 2011 Radzie Ministrów oraz ogłoszenia tych raportów były spowodowane dużą ilością zadań realizowanych przez ówczesny Zespół ds. Biopaliw i Jakości Paliw, których realizacja opóźniła rozpoczęcie prac nad raportem co przełożyło się na daty przekazania tego raportu do Komisji Europejskiej i publikacji raportu. Nadal trwają prace nad projektem raportu za 2012 r. W odniesieniu do przekazania i ogłoszenia raportu za 2012 r. Izba podziela wyjaśnienia Dyrektora DEO, że przepisy *dyrektywy 2003/30/WE* na podstawie których wprowadzono obowiązek sporządzania raportów przestały obowiązywać, KE nie oczekuje od państw członkowskich przekazywania tego typu raportów – stąd też ich przekazywanie należy uznać za niezasadne. W związku z tym, że art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach* nadal obowiązuje więc raport powinien być przedłożony Radzie Ministrów i ogłoszony w drodze obwieszczenia w Monitorze Polskim.

(Dowód: akta kontroli str. 1822-1859, 2702 - 2705)

¹⁰⁹ M.P. z 2012 r. Poz. 224.

¹¹⁰ DE-VI-41022-1/12/11.

¹¹¹ Pismo znak DE-VI-41022-1/10/11.

¹¹² M.P. z 2013 r. Poz. 598.

¹¹³ Pismo znak DE-II-41022-1/11/12.

¹¹⁴ Pismo znak DEO-II-0911-1/6/13 z 5 sierpnia 2013 r.

MG jest jednym z adresatów zbiorczych raportów kwartalnych Prezesa URE dotyczących rynku biokomponentów, paliw i biopaliw ciekłych. MG jest zobowiązane do sporządzania raportu o którym mowa w art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach*.

W każdym zbiorczym raporcie kwartalnym od 2008 r. Prezes URE informował adresatów zbiorczych raportów kwartalnych, w tym Ministra Gospodarki, o braku możliwości złożenia kompletnych zbiorczych raportów kwartalnych w związku z trudnościami w uzyskaniu danych o ilości i rodzaju biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych importowanych oraz sprowadzonych w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego

NIK zwraca uwagę, że od 2008 roku nie udało się wypracować mechanizmu uzyskiwania danych o ilości i rodzaju biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych importowanych oraz sprowadzonych w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego. Minister Gospodarki - podmiot, który wydał rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu zbiorczego raportu kwartalnego dotyczącego rynku biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych i jeden z adresatów zbiorczych raportów kwartalnych Prezesa URE, podjął działania w tym zakresie dopiero na etapie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, będącego obecnie na etapie przygotowania do przedstawienia do akceptacji Ministra Gospodarki.

Dyrektor DEO wyjaśnił¹¹⁵, że obowiązek ustawowy Prezesa URE wynikający z art. 30 ust. 4 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych jest zatem realizowany, jednakże istnieje świadomość, że dane wskazywane w raportach kwartalnych Prezesa URE – pozyskane zgodnie z przepisami ustawy – nie są zgodne z intencją ustawodawcy. W związku z powyższym, MG stoi na stanowisku, że konieczne jest niezwłoczne rozwiązanie zaistniałego problemu związanego ze sprawozdawczością dotyczącą ilości i rodzajów biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych importowanych oraz sprowadzonych w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego. Dlatego też, w toku prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych wprowadzono dodatkowy obowiązek sprawozdawczy dla producentów oraz podmioty sprowadzające. Na mocy nowych przepisów, będą oni zobowiązani do przekazywania, w terminie do 45 dni po zakończeniu kwartału, sprawozdań zawierających informacje dotyczące m.in.: ilości i rodzajów importowanych lub nabytych wewnątrzspółnotowo biokomponentów oraz ilości i rodzajów importowanych lub nabytych wewnątrzspółnotowo paliw ciekłych i biopaliw ciekłych z określeniem zawartości biokomponentów w tych paliwach.

(Dowód: akta kontroli str. 1996, 2023, 2048, 2071, 2094, 2118, 2141, 2163, 2189, 3021-3025)

NIK wskazuje, że Polska w roku 2012 nie zrealizowała określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008-2013 poziomu NCW, tj. 6,65%. (MG wskazało, że wskaźnik NCW za rok 2012 został zrealizowany na poziomie 5,79%). Według Dyrektora DEO¹¹⁶ niezyskanie określonego w rozporządzeniu w sprawie NCW poziomu NCW za rok 2012 było spowodowane m.in. możliwością skorzystania przez podmioty zobowiązane do realizacji NCW ze współczynnika redukcyjnego, który został

¹¹⁵ Pismo znak DEO-II-0911-1/26/13 z dnia 1 października 2013 r.

¹¹⁶ Pismo znak DEO-II-0911-1/16/13 z 6 września 2013 r.

wprowadzony przepisami ustawy z dnia 27 maja 2011 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz innych ustaw¹¹⁷. Wysokość współczynnika redukcyjnego na lata 2012 - 2013 została ustalona na poziomie 0,85, co oznacza możliwość skorzystania przez podmioty realizujący NCW z obniżki NCW w tych latach o 15%, po spełnieniu wymagań określonych w art. 23 ustawy o biopaliwach. Izba wskazuje, że wprowadzenie możliwości skorzystania ze współczynnika redukcyjnego przez podmioty zobowiązane do realizacji NCW może utrudnić lub spowodować nieosiągnięcie 10% ilości zużycia biopaliw w transporcie w roku 2020.

(Dowód: akta kontroli str. 2725, 2932)

Ministerstwo Gospodarki zawarło w raporcie, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o biopaliwach za 2010 r. i 2011 r., w części III. Ilości i rodzaje: paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wprowadzonych do obrotu oraz biopaliw ciekłych wytworzonych przez rolników na własny użytek nieprawidłową informację w zakresie wartości sprzedaży bioetanolu i estru jaką wytwórcy sprzedali producentom krajowym. Przykładowo w raporcie za rok 2010 MG wskazało, że wytwórcy sprzedali producentom krajowym 51,3 tys. ton bioetanolu i 361,3 tys. ton estrów. Tymczasem jak wynika z raportów kwartalnych przesłanych przez Prezesa URE do Ministra Gospodarki w roku 2010 wytwórcy sprzedali producentom krajowym 48,9 tys. ton bioetanolu, w przypadku estru wytwórcy sprzedali producentom krajowym 359,4 tys. ton. MG wyjaśniło¹¹⁸, że doszło do niewłaściwego użycia słowa „producentom”.

(Dowód: akta kontroli str. 2694, 2708-2709)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

8.3. Przebieg prac nad transpozycją dyrektywy 2009/28/WE.

Opis stanu faktycznego

Polska została zobowiązana, aby do dnia 5 grudnia 2010 r. dokonać transpozycji przepisów dyrektywy 2009/28/WE¹¹⁹. Zmiany w obowiązujących przepisach w szczególności związane były z ustalonym przez dyrektywę celem w zakresie 10% udziału energii odnawialnej w transporcie w roku 2020 oraz przepisami dotyczącymi KZR dla biopaliw.

Od 2009 r. w MG prowadzone były prace koncepcyjne związane z projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych¹²⁰. Największa ich część związana była z koniecznością stworzenia systemu weryfikacji KZR dla biopaliw ciekłych, który wcześniej nie funkcjonował w Polsce.

Przedmiotowy projekt obejmujący zmiany wynikające z dyrektywy 2009/28/WE oraz dodatkowo zmieniające przepisy ustawy o biopaliwach był od dnia 20 kwietnia 2010 r. w uzgodnieniach wewnątrzresortowych, a w dniu 1 lipca 2010 r. został przekazany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych. Pomimo, że treść projektu została zmieniona w wyniku uzgodnień i konsultacji to w dniu 12 sierpnia 2011 r. został on przekazany do rozpatrzenia przez Komitet ds.

¹¹⁷ Dz. U. Nr 153 poz. 902 oraz Nr 234 poz. 1392.

¹¹⁸ Pismo znak DEO-II-0911-1/6/13 z 5 sierpnia 2013 r.

¹¹⁹ Art. 27 ust.1 dyrektywy - Transpozycja - państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 5 grudnia 2010 r.

¹²⁰ Dalej: projekt.

Europejskich¹²¹, a następnie do KSRM zamiast ponownie do organów administracji rządowej w celu uzgodnienia jego treści. Było to niezgodne z §14c ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów*¹²². W dniu 27 października 2011 r. *projekt* został zdjęty z porządku obrad KSRM w związku ze zgłoszeniem licznych uwag. Robocze konsultacje odbyły się w MG (w dniu: 16 listopada 2011 r. i 20 grudnia 2011 r.) oraz w MF (w dniu 2 listopada 2011 r.). W dniu 22 marca 2012 r. *projekt* został przekazany do rozpatrzenia przez KSRM bez poddania konsultacjom międzyresortowym. Do *projektu* dołączono jedynie pisma, w których odniesiono się szczegółowo do uwag zgłoszonych, przez poszczególnych ministrów do poprzedniej wersji. W związku z faktem, iż do *projektu* ponownie zgłoszono uwagi, które wymagały analizy oraz roboczych konsultacji z przedstawicielami resortów, które je zgłosiły został on zdjęty z porządku obrad KSRM w dniu 13 kwietnia 2012 r. Dyrektor DEO wyjaśnił¹²³, że *projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych był procedowany według następujących etapów: uzgodnienia wewnątrzresortowe, uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje społeczne, KSE, KSRM. W związku z powyższym na każdym etapie następującym po uzgodnieniach międzyresortowych, projekt był przekazywany ponownie do konsultacji do organów administracji rządowej – w ramach zarówno uzgodnień w trybie KSE, jak również w trybie KSRM. Każdorazowo organy te miały możliwość zgłoszenia uwag do projektu.*

NIK nie może zgodzić się z powyższym, bowiem zgodnie z Regulaminem pracy Rady Ministrów¹²⁴ to do organu wnioskującego (a nie KSE i KSRM) należy właściwe przygotowanie projektu dokumentu rządowego i to organ wnioskujący na podstawie wniosków i ustaleń przyjętych w toku uzgodnień, dokonuje zmian w tekście projektu dokumentu rządowego lub sporządza protokół rozbieżności w przypadku nieusunięcia rozbieżności oraz rozsyła tekst projektu dokumentu rządowego, w którym dokonano zmian do organów administracji rządowej.

Mając na uwadze potrzebę przyspieszenia prac nad transpozycją przepisów dyrektywy 2009/28/WE (w związku z zarzutami KE o niewdrożenie jej przepisów przez Polskę w terminie do 5 grudnia 2010 r.) MG zdecydowało o procedowaniu nowelizacji ustawy o biopaliwach obejmującej jedynie zmiany wynikające z przepisów dyrektywy 2009/28/WE. Zespół ds. Programowania Prac Rządu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 11 września 2012 r. podjął decyzję o wpisaniu do Wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw obejmującego jedynie zmiany wynikające z konieczności implementacji przepisów dyrektywy 2009/28/WE. Ww. *projekt* został w dniu 20 lipca 2012 r. przesłany do uzgodnień wewnątrzresortowych, a w dniu 26 października 2012 r. do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych. Konferencje uzgodnieniowe z przedstawicielami administracji, którzy zgłosili zainteresowanie *projektem*, odbyły się w dniach 21 grudnia 2012 r. i 8 stycznia 2013 r., a konferencja uzgodnieniowa z partnerami społecznymi – 24 stycznia 2013 r. Powyższy *projekt* został 15 maja 2013 r. przyjęty przez KSE a po uzyskaniu akceptacji kierownictwa MG, w dniu 19 czerwca 2013 r. został skierowany do rozpatrzenia przez KSRM,

¹²¹ Przy piśmie znak: DE-VI-0211-5/5/11 z., dalej KSE.

¹²² M.P. z 2002 r. Nr 13, poz. 221 ze. zm., dalej Regulamin pracy Rady Ministrów.

¹²³ Pismo znak DEO-II-0911-1/27/13 z 4 października 2013 r.

¹²⁴ §14, 14b i 14c.

którego termin wyznaczono na 4 lipca 2013 r. Projekt został zdjęty z porządku obrad Komitetu.

Jak wyjaśnił¹²⁵ Dyrektor DEO: *Uwagi zgłaszane w trakcie posiedzenia Komitetu przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów¹²⁶ nie zostały przekazane do MG w ustalonym terminie, tj. do 26 czerwca 2013 r., umożliwiającym odniesienie się do nich, w związku z czym przedstawiciel kierownictwa MG nie otrzymał w tym kontekście żadnych materiałów informacyjnych, które mogłyby zostać wykorzystane w trakcie posiedzenia Komitetu. (...) Kolejne przekazanie projektu uległo pewnemu wydłużeniu w czasie z uwagi na okres urlopowy oraz konieczność odniesienia się do uwag KPRM oraz skonsultowania pełnej treści projektu z Departamentem Prawnym w MG. Projekt w dniu 26 sierpnia b.r. został ponownie przekazany do rozpatrzenia przez KSRM.*

NIK ustaliła, że projekt ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych w dniu 6 września 2013 r. został przyjęty przez KSRM, który rekomendował go do rozpatrzenia przez Radę Ministrów. W dniach 24 września oraz 2 i 4 października 2013 r. projekt ustawy został rozpatrzony na posiedzeniach Komisji Prawniczej (KP) przy Rządowym Centrum Legislacji. W wyniku prac KP dokonano w projekcie ustawy zmian legislacyjnych i redakcyjnych. Obecnie trwa przygotowanie ostatecznej wersji do przedstawienia do akceptacji Ministra Gospodarki i wysłania do rozpatrzenia przez Radę Ministrów.

(Dowód: akta kontroli str. 1057-1339, 2665-2666, 3027-3031, 3067)

W związku z niewdrożeniem dyrektywy 2009/28/WE, w dniu 12 czerwca 2013 r. KE złożyła skargę do Trybunału Sprawiedliwości UE przeciwko Rzeczypospolitej Polsce¹²⁷ o stwierdzenie, że nie przyjmując przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy 2009/28/WE, i w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 27 ust. 1 teże dyrektywy. DEO w dniu 10 lipca 2013 r. przekazał do Departamentu Spraw Europejskim w MG informacje, które były podstawą do przygotowania przez MSZ odpowiedzi na niniejszą skargę. Stosowna odpowiedź została skierowana do Trybunału Sprawiedliwości UE w dniu 28 sierpnia 2013 r. W dniu 8 października Pełnomocnik RP przed Trybunałem Sprawiedliwości UE otrzymał replikę KE, termin złożenia przez Polskę odpowiedzi został wyznaczony na dzień 19 listopada 2013 r.

W związku z koniecznością oceny przygotowania wytwórców biokomponentów do wypełnienia przepisów dyrektywy 2009/28/WE w zakresie KZR MG zleciło wykonanie Instytutowi Technicznemu Wojsk Lotniczych za kwotę 37 884,00 zł¹²⁸, wykonanie analizy w powyższym zakresie. Obowiązek wykonania przedmiotowej analizy wynikał również z zapisów Programu Działań Wykonawczych na lata 2009-2012 stanowiącego załącznik Nr 3 do Polityki energetycznej Polski do 2030 r.

(Dowód: akta kontroli str.1340-1358, 2865-2866, 2883-2886)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

¹²⁵ Pismo znak DEO-II-0911-1/13/13 z 4 września 2013 r.

¹²⁶ Dalej: KPRM.

¹²⁷ Sprawa: C-320/13.

¹²⁸ Po odliczeniu kary umownej MG zapłaciło za wykonane dzieło 36 558,06 zł.

Minister Gospodarki nie dokonał transpozycji do krajowego porządku prawnego przepisów *dyrektywy 2009/28/WE* (w odniesieniu do biopaliw ciekłych i biokomponentów w transporcie). Pomimo podjęcia przez Ministerstwo Gospodarki prac nad implementacją przepisów *dyrektywy 2009/28/WE* po jej uchwaleniu projekt założeń projektu *ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*, obejmujący zmiany wynikające z *dyrektywy 2009/28/WE* dopiero 1 lipca 2010 r. (tj. ponad rok od wejścia w życie ww. dyrektywy) został przesłany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych, a projekt uwzględniający zmiany zgłoszone w trakcie ww. konsultacji i uzgodnień, pomimo iż uległ zmianie nie został uzgodniony z organami administracji rządowej, zgodnie z §14c ust. 1 *Regulaminu pracy Rady Ministrów* co spowodowało jego zdjęcie z porządku obrad KSRM w dniu 27 października 2011 r. Kolejny projekt również nie został poddany konsultacjom międzyresortowym, co spowodowało jego zdjęcie z porządku obrad KSRM w dniu 13 kwietnia 2012 r. Zdaniem Izby niezastosowanie procedur określonych w Regulaminie Rady Ministrów przyczyniło się do blisko 3-letniego opóźnienia i w konsekwencji niedostosowania (do dnia zakończenia kontroli) polskiego prawa do wymogów ww. dyrektywy. W związku z brakiem transpozycji do krajowego porządku prawnego przepisów *dyrektywy 2009/28/WE* (w tym w odniesieniu do biopaliw ciekłych i biokomponentów w transporcie) KE wniosła o nałożenie okresowej kary pieniężnej o dziennej stawce w wysokości 133,23 tys. Euro naliczanej od dnia ogłoszenia wyroku w tej sprawie¹²⁹.

(Dowód: akta kontroli str. 1057-1339)

Ocena cząstkowa

Izba ocenia negatywnie działania kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹³⁰, wnosi o:

1. Zintensyfikowanie prac nad transpozycją do polskiego porządku prawnego przepisów *dyrektywy 2009/28/WE* (w odniesieniu do biopaliw ciekłych i biokomponentów w transporcie).
2. Przedłożenie Radzie Ministrów i ogłoszenie w drodze obwieszczenia w Monitorze Polskim raportu, o którym mowa w art. 32 ust. 1 *ustawy o biopaliwach* za 2012 r.
3. Podjęcie działań w celu wdrożenia mechanizmów wsparcia rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków, sposobu i trybu przyznawania dofinansowania na realizację działań związanych z wytwarzaniem biokomponentów, biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych i wykorzystaniem ich w transporcie.

¹²⁹ Zarzuty KE dotyczące braku transpozycji dyrektywy 2009/28/WE nie dotyczą wyłącznie kwestii związanych ze stosowaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych w transporcie, ale również pozostałych spraw związanych z rozwojem energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii, wynikających z przedmiotowej dyrektywy.

¹³⁰ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 31 stycznia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
(-) Sławomir Grzelak